

Врз основа на член 27 став (1) од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ број 43/12, 145/12, 87/13, 164/13, 39/14, 43/14, 132/14, 188/14 и 10/15), министерот за здравство донесе

У П А Т С Т В О
ЗА МЕДИЦИНСКОТО ЗГРИЖУВАЊЕ ПРИ ЛАТЕРАЛЕН И МЕДИЈАЛЕН
ЕПИКОНДИЛИТИС НА ЛАКТОТ

Член 1

Со ова упатство се утврдува медицинското згрижување при латерален и медијален епикондилитис на лактот.

Член 2

Начинот на медицинското згрижување при латерален и медијален епикондилитис на лактот е даден во прилог, кој е составен дел на ова упатство.

Член 3

Здравствените работници и здравствените соработници ја вршат здравствената дејност на медицинското згрижување при латерален и медијален епикондилитис на лактот по правило согласно ова упатство.

По исклучок од став 1 на овој член, во поединечни случаи по оценка на докторот може да се отстапи од одредбите на ова упатство, со соодветно писмено образложение за причините и потребата за отстапување и со проценка за натамошниот тек на згрижувањето, при што истото од страна на докторот соодветно се документира во писмена форма во медицинското досие на пациентот.

Член 4

Со денот на влегувањето во сила на ова упатство престанува да важи Упатството за практикување на медицина заснована на докази при латерален и медијален епикондилитис на лакотот („Службен весник на Република Македонија“ бр. 49/14).

Член 5

Ова упатство влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 17-2409/1
27 февруари 2015 година
Скопје

МИНИСТЕР
Никола Тодоров

ЛАТЕРАЛЕН И МЕДИЈАЛЕН ЕПИКОНДИЛИТИС НА ЛАКТОТ

МЗД Упатство
19.6.2013.

- Основни податоци
- Преваленца
- Знаци и симптоми
- Третман
- Поврзани извори
- Референци

ОСНОВНИ ПОДАТОЦИ

- Мора да се идентификува истегањето кое предизвикува симптоми. Откако истегањето се отклони епикондилитот вообичаено спонтано се повлекува.
- За третман на акутна болка може да се употребат топични антиинфламаторни лекови (ннд-Б). Физикалната терапија може да се земе предвид кај хронични случаи (ннд-Ц).
- Инјекции на кортикостероид не би требало да се користат во третманот на епикондилитис. Дури и ако инјекциите ја намалат акутната болка тие значајно ќе ја зголемат повторната појава на епикондилитот (ннд-А).

ПРЕВАЛЕНЦА

- Латералниот епикондилитис (тениски лакот) е предизвикан од повторувано истегање на рачниот зглоб и мускулите екстензори на прстите што резултира со иритација на тетивниот припој за хумерусот. Исто така, медијалниот епикондилитис е предизвикан од истегање на флексорните мускули.
- Ризик факторите за латерален епикондилитис вклучуваат ракување со тешки алати и товари како и работни задачи кои вклучуваат повторувани движења (ннд-Ц). Предиспонирачките фактори за медијален епикондилитис вклучуваат држење товари, повторувани движења и употреба на вибрирачки алати (ннд-Ц).
- Според Health 2000 (здравствена студија спроведена во Финска) преваленцата на епикондилитис не покажува разлика според полот. Преваленцата на латералниот епикондилитис била 1.1% , а таа на медијалниот епикондилитис 0.3%.
- Пушењето може да го зголеми ризикот и на латералниот и на медијалниот епикондилитис (1).

ЗНАЦИ И СИМПТОМИ

- Пациентот типично манифестира болка која ја локализира околу епикондилот, особено додека стиска нешто со екстендиран подлакт.
- Треба да се изврши изометричко тестирање против отпор со екстендиран подлакт. Отпор се наметнува на екстензијата (латерален епикондилитис) и флексијата (медијален епикондилитис) на рачниот зглоб. Болка кај припојот на тетивата чини позитивен наод.
- Мерење на снагата на стисокот на шаката и болка за време на стисокот може да се употребат како дијагностички алатки, и тие исто така служат како индикатори на функционалниот капацитет. Доминантноста на шаката има ефект на стисокот на шаката, и 10% разлика помеѓу страните е нормална.

Дијагностички критериуми

- Латерален епикондилитис
  - Екстензија на рачниот зглоб против отпор предизвикува болка кај латералниот епикондил
  - Епикондилот е осетлив на палпација
- Медијален епикондилитис
  - Флексија на рачниот зглоб против отпор предизвикува болка кај медијалниот епикондил и
  - Епикондилот е осетлив на палпација

Диференцијална дијагноза

- Локални симптоми на истегање и тендинитис во подлактицата.
- Артроза на зглобот на лакотот и синдром на улнарниот жлеб
- Проксимални проблеми кои потекнуваат од плексусот или од ара на корен на цервикален спинален нерв , на пр. пролапс на дискус и радикуларна компресија
- Вклетеност на нерв на длабоката моторна гранка на радијалниот нерв (Frohse-ов синдром) е екстремно ретка и е поврзана со слабост на екстензијата на прстите
- ЕНМГ (1) е неопходна во некои случаи за диференцијална дијагноза

ТРЕТМАН

Акутна фаза

- Избегнување подигање и стискање.
- Безбедна аналгезија: локални нестероидни антиинфламаторни лекови (ннд-Б) или парацетамол
- Нема евиденција за корист од орални антиинфламаторни лекови, и заради нивните можни негативни ефекти тие не се препорачуваат (ннд-Ц).

Пролонгирани симптоми

- Инјекции на стероиди обично не се препорачуваат за третман на епикондилитис бидејќи ја зголемуваат повторната појава на болка во период на контролно следење од 3-12 месеци и покрај тоа што обезбедуваат добро кусо-времено (помалку од 6 недели) ослободување од болката (ннд-А).
- Ортотска поддршка, како што се атхезивна трака или лонгети, може да ги подобрат симптомите (ннд-Ц) и, ако е неопходно, тие може да се употребат за кусо време со цел да се намали болката.
- Вежби за снага со постепено зголемување може да има извесен ефект и на симптомите и на опоравокот од хроничниот епикондилитис, но научната евиденција е недоследна (ннд-Ц).
- Терапијата со ударни бранови е проучувана во неколку компаративни студии, но нејзиниот ефект во поглед на болка и функција кај хроничен епикондилитис не е докажан (ннд-А).
- Ултразвук може да ги подобри симптомите на хроничен епикондилитис.. Ефектот од третманот е многу мал и резултатите од студиите не се потполно доследни (ннд-Ц).
- Постои доказ од поединечни студии дека локална примена на азотен оксид (2) и ботулинум токсин (3) може да бидат ефикасни во третманот на хроничен епикондилитис.
- Нема докази од компаративни студии за ефикасноста на оперативен зафат во третманот на епикондилитис и не постојат јасни индикации за оперативен зафат (ннд-Д).

Професионална болест

- Епикондилитисот може да се смета за професионална болест во некои околности. Во согласност со националната законска регулатива пациентот може да исполнува услови за исплата на надоместок.

ПОВРЗАНИ ИЗВОРИ

- Cochrane reviews 1
- Други резимеа на докази 1
- Извори од интернет 1
- Литература 1

<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/17910298>

РЕФЕРЕНЦИ

1. Shiri R, Viikari-Juntura E, Varonen H, Heliövaara M. Prevalence and determinants of lateral and medial epicondylitis: a population study. *Am J Epidemiol* 2006 Dec 1;164(11):1065-74. **PubMed**
2. Paoloni JA, Appleyard RC, Nelson J, Murrell GA. Topical nitric oxide application in the treatment of chronic extensor tendinosis at the elbow: a randomized, double-blinded, placebo-controlled clinical trial. *Am J Sports Med* 2003 Nov-Dec;31(6):915-20. **PubMed**
3. Wong SM, Hui AC, Tong PY, Poon DW, Yu E, Wong LK. Treatment of lateral epicondylitis with botulinum toxin: a randomized, double-blind, placebo-controlled trial. *Ann Intern Med* 2005 Dec 6;143(11):793-7. **PubMed**,

Authors:

Helena Liira

Previous authors:

Olli Korkala

Article ID: ebm00407 (020.020)

© 2014 Duodecim Medical Publications Ltd

1. **EBM Guidelines, 19.6.2013. www.ebm-guidelines.com**
2. **Упатството е ажурирано до 2014 г.**
3. **Упатството треба да се ажурира еднаш на 3 години.**
4. **Предвидено е следно ажурирање до јуни 2016 година.**

Упатството го ажурирал: Слободан Ристовски

Координатор: Проф. Д-р К. Зафировска